

Vízcepppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

31. évfolyam 3. szám

2023. október

70 éves a vízügy, 70 éves a TIVIZIG

Egy 1953. október 1-én megjelent Minisztertanácsi rendelettel az akkori kormány megalakította az Országos Vízügyi Főigazgatóságot, amellyel helyreállt az 1948-ban megszakadt évszázados egysége a vízügyi szervezetnek. Ezzel egy időben az OVF létrehozta 11 területi egységét, köztük a Debreceni Vízügyi Igazgatóságot. 1955-ben a bajai igazgatóság megalapításával alakult ki a ma is működő 12 tagú szervezeti egység. 1958-ban állapította meg az OVF a vízügyi igazgatóságok hatáskörét és illetékességi területét, ekkor kapta a debreceni központú szervezet jelenleg is érvényes nevét: Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. További részletek a 9. oldalon.

Tartalomjegyzék

Hidrometeorológiai tájékoztató	3-7.
VÍZ-ÜGYÜNK	
70 éves a vízügy	9-12.
HÍREK	13-16.
VÍZTUDOMÁNY	
Felszíni vizek terhelésének vizsgálata	17-22.
HATÁRAINKON TÚL	
Sikeresen lezajlottak a közös határvízi szemlék szeptemberben	22.
VÍZTÜKÖR	
Egy kiváló szakember a Tisza mellett	24-27.

Kiadja a
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
e-mail: titkarsag@tivizig.hu

Felelős kiadó: Marosi Zoárd

Szerkeszti a
szerkesztőbizottság:
Kincses Dániel, Szegi Attila,
Marosi Zoárd, Bartha András

Kérem, óvja a természetet, ha nem szükséges, ne nyomtassa ki ezt a kiadványt!

Tisztelt Olvasó!

A hazai vízgazdálkodás jeles eseményeinek kerek évfordulóit ünnepelhetjük ebben az évben. Hetven évvel ezelőtt, 1953. október 1-én alapította meg a Minisztertanács az Országos Vízügyi Főigazgatóságot és akkor még 11 vízügyi igazgatóságot az 1060/1953. (IX. 30.) MT határozattal. (Néhány hónappal később kiegészült 12 vízügyi igazgatóságra.) A korábban több minisztérium alatt lévő elődszervezeteket (Kultúrmérnöki Hivatalok, Folyammérnöki Hivatalok, a társulatokból alapított vízgazdálkodási körzetek) vízgyűjtőre szervezeten egyesítették, hatósági jogkörrel ruházták fel és az alapításkor a székhelyükről, később a vízgyűjtőterületükről nevezték el. Eképpen a Debreceni Vízügyi Igazgatóságot is, mely 1959-től már Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság néven szerepel a dokumentumokban. A vízügyi igazgatóságok hatósági jogkörüket öt évtizeden keresztül gyakorolhatták.

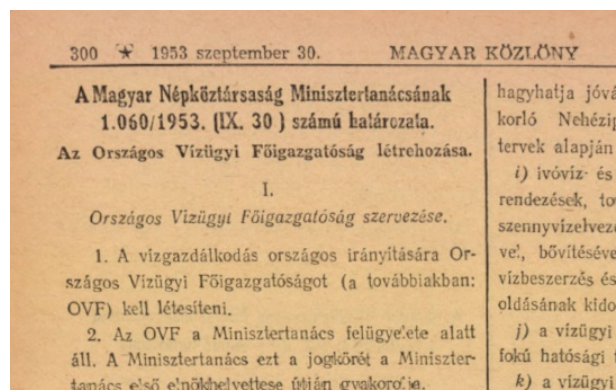
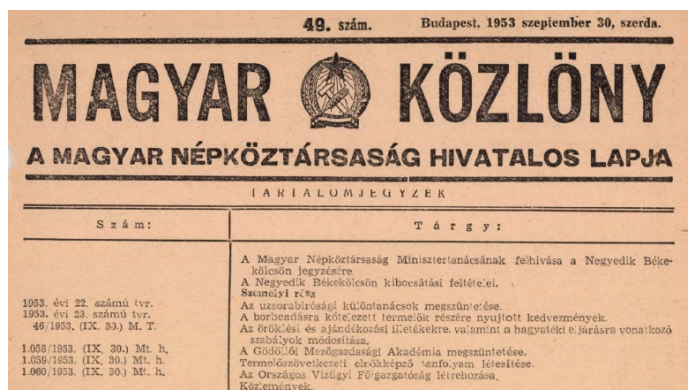
Az igazgatóságunk működését közvetlenül befolyásoló események közül ki kell még emelnünk, hogy ötven éve, azaz 1973. május 16-án avatták fel a Kiskörei vízlépcsőt. A Tisza vízszintszabályozása, a vízszolgáltatás, vízerőtermelés mellett a Tisza-tó nemzetközi hírű, természetvédelmi oltalom alatt álló vizes élőhelyként is ismert. Turistákat, biológusokat, horgászokat vonz minden évben. A 2022-es történelmi léptékben aszályos év vízgazdálkodási kihívásainak megoldása is elképzelhetetlen lett volna nélküle.

A vízgyűjtőre szervezés gondolata időtállóan bizonyult több mint másfél évszázada a hazai vízgazdálkodásban, mert a társulati jogelődjeinket is így alapították. Például az Alsó Szabolcsi Tiszai Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulatot 1845. október 9-én.

A vízgazdálkodási feladatokról gondoskodás, a természeti törvényszerűségekkel foglalkozás szintén a vízügyesek korokon átívelő, jövőbemutató hivatását bizonyítja. Elődeink már 1840-ben törvényt alkottak a „Vizekről és csatornákról” (1840. évi X. törvénycikk), vagy 1885-ben a vízjogról (1885. évi XXIII. törvénycikk).

Vízcseppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

A vízügyi szervezetet megalapító jogszabály kihirdetése

A jubileumi visszatekintést Mérő László matematikus gondolataival összegezve: „Nem arról ismerszik meg a nagyon okos ember, hogy jó előrejelzéseket ad a jövőről, hanem arról, hogy tisztán látja, a jövőt lehetetlen előre jelezni, és ennek tudatában mégis képes előre alkalmazkodni hozzá.”

Marosi Zoárd
mb. igazgató

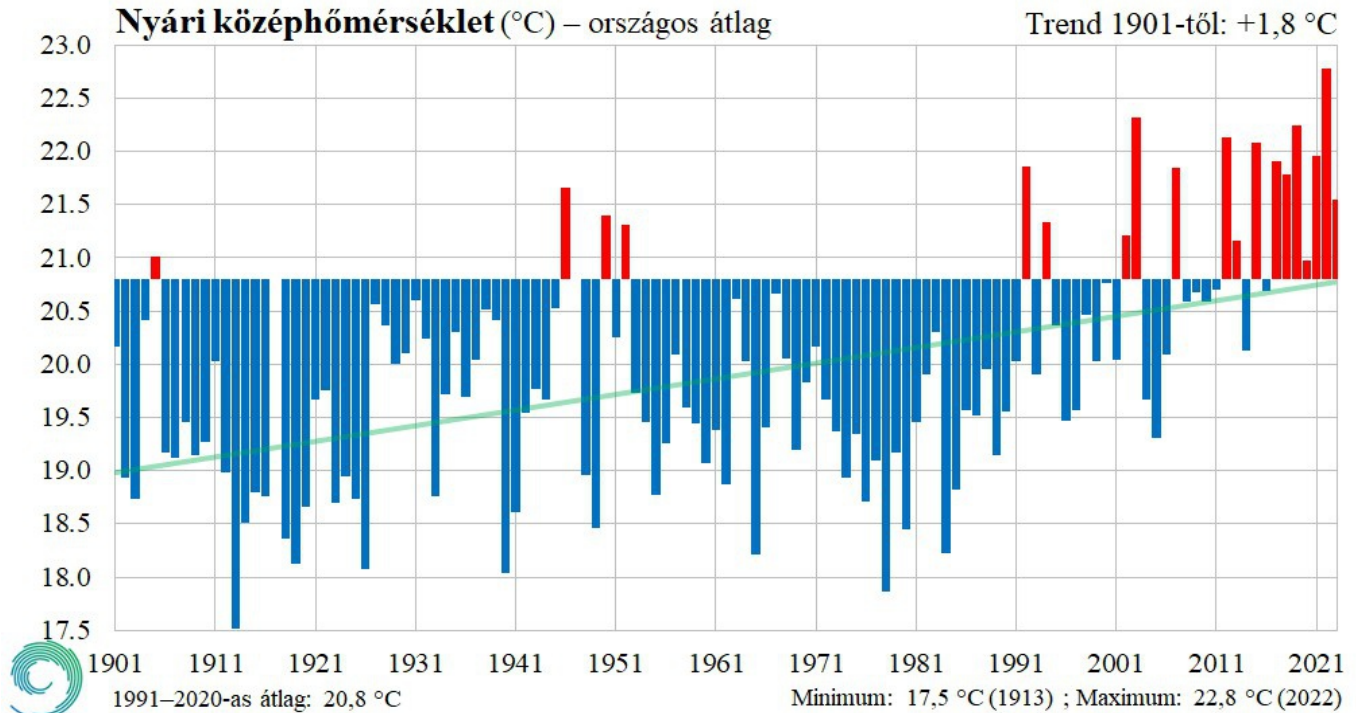
HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Meleg nyár, Medárdal, területileg eltérő csapadékkal

A meteorológiai nyár, azaz a június első napjától augusztus utolsó napjáig tartó időszak időjárási jellemzőit vesszük sorra a Vízcseppek Hidrometeorológiai tájékoztató rovatában. A hosszú napfényes időszak egyik jellegzetes napja a nyári napforduló. Ezen a nyáron 2023. június 21-én 16:57-kor volt. A nyári napforduló alkalmával a Föld forgástengelye a legkisebb szögben hajlik el a Nap sugaraitól, s így az évben ezen a napon a leghosszabb a nappal, és legrövidebb az éjszaka. Az északi féltekén a téli napfordulótól a Nap északról délre halad, mely egy fél évig tart. A nyári napforduló az északi féltekén a csillagászati nyár kezdetét jelenti.

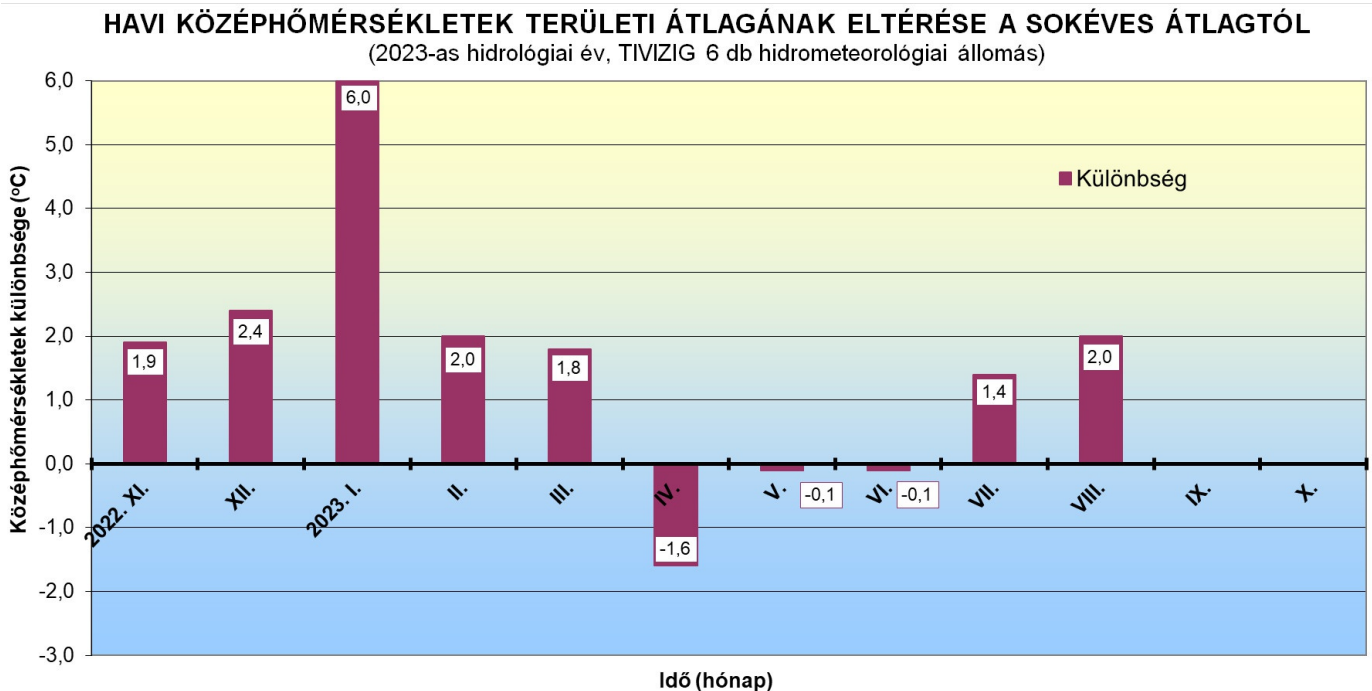
Az Országos Meteorológiai Szolgálat mérései alapján a 2023-as nyár középhőmérséklete országos átlagban 0,8 Celsius fokkal meghaladta az 1991–2020-as sokéves átlagot, amivel a 12. legmelegebbnek bizonyult 1901 óta. Két nagyon száraz nyarat követően 2023 nyarán országos átlagban a sokéves átlagot kevéssel meghaladó mennyiségű csapadék hullott, az egyes országrészek csapadékösszegei között azonban nagy különbségek alakultak ki.

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

A nyári középhőmérséklet Magyarországon 1901 és 2023 között az 1991–2020-as átlaghoz képest a homogenizált, ellenőrzött, interpolált adatsorok alapján (országos átlag)
(Forrás: OMSZ)

A működési területünk adatai is megerősítik az országos adatokat, mivel a nyár nagyobb részében mi is jóval a sokéves átlag fölötti hőmérsékleteket mértünk.

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

A nyár a csapadékos medárdi időszakot követően inkább tartósan meleg volt, kevés kánikulai időszakkal, és hőhullám nem is terhelte egészségünket. A nyár legmelegebb napja Dévaványán volt 2023. augusztus 27-én 39,5 °C, mely az adott napra vonatkozó hőmérsékleti rekord volt a hazai historikus mérési adatok közül. Az országos tisztifőorvos általi hőségriasztások is leginkább másodfokúak voltak, harmadfokút csak kétszer adott ki. (Hőségriasztások: június 21-23., július 10-12., 15-19., augusztus 21-28.) Ezt az állítást jól mutatja, a TIVIZIG hat hidrometeorológiai állomásának megfigyelései alapján a nevezetes küszöbértékek táblázata is.

	június	július	augusztus
Nyári nap ($t_{\max} \geq 25$ °C)	20	30	28
Hőség nap ($t_{\max} \geq 30$ °C)	4	18	19
Forró nap ($t_{\max} \geq 35$ °C)	0	2	5

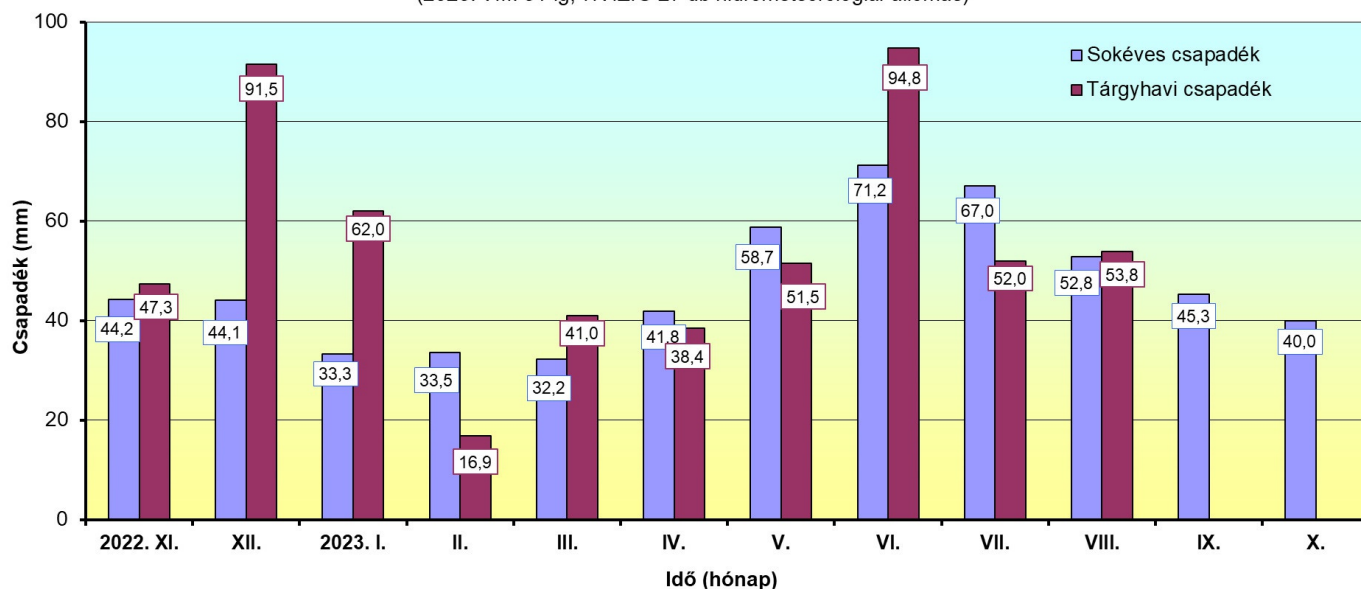
Az idei nyár most nem a hazai hőmérsékleti rekordok számát növelte, hanem elsősorban a szélrekordokat. A Vízcseppek előző számában is írtuk, hogy a trópusi Csendes-óceán térségében 2020 óta tartó La Niña állapot (lehűlt tengervíz) után a tavasszal újra beköszöntött ellentétes hatásokkal bíró párja,

az El Niño állapot (felmelegedett tengervíz). A víz földi körforgására és a mérsékelt öv időjárására, klímájára döntő hatást gyakorol, s a Medárd-időszaki zivatarok megjelenését, erősségét, labilitásait befolyásolja. Így hatalmas viharokat okozva a középső európai térségben: júniusban villámárvizek és halálos áldozatok Horvátországban és Olaszországban; két halálos áldozat Medárdkor a Recsken és Gyöngyöstarjánban lezúdult sárlavinánál; csapadékrekor Kékestetőn (122,0 mm); június 23-án hatalmas vihar a Hortobágyon; július végén extrém nagyságú jéghullás Olaszországban; augusztus 3-7. Dráva, Rába, Mura áradása.

A nyár eleje volt leginkább csapadékos. Az adatokat áttekintve a TIVIZIG működési területén a nyári évszakra jellemző 191,0 mm értéket csekély mértékben meghaladó, azaz 200,6 mm eső hullott. Időbeli eloszlása szerint júniusban 94,8 mm, mely a jellemző értéknél egyharmaddal volt több. Júliusban 52,0 mm és augusztusban 53,8 mm, de csak utóbbi haladta meg a sokéves átlagot. A naptári év 19,9 mm, a hidrológiai év 70,4 mm többletet, a tenyészidőszak 1,0 mm hiányt mutat csapadékból.

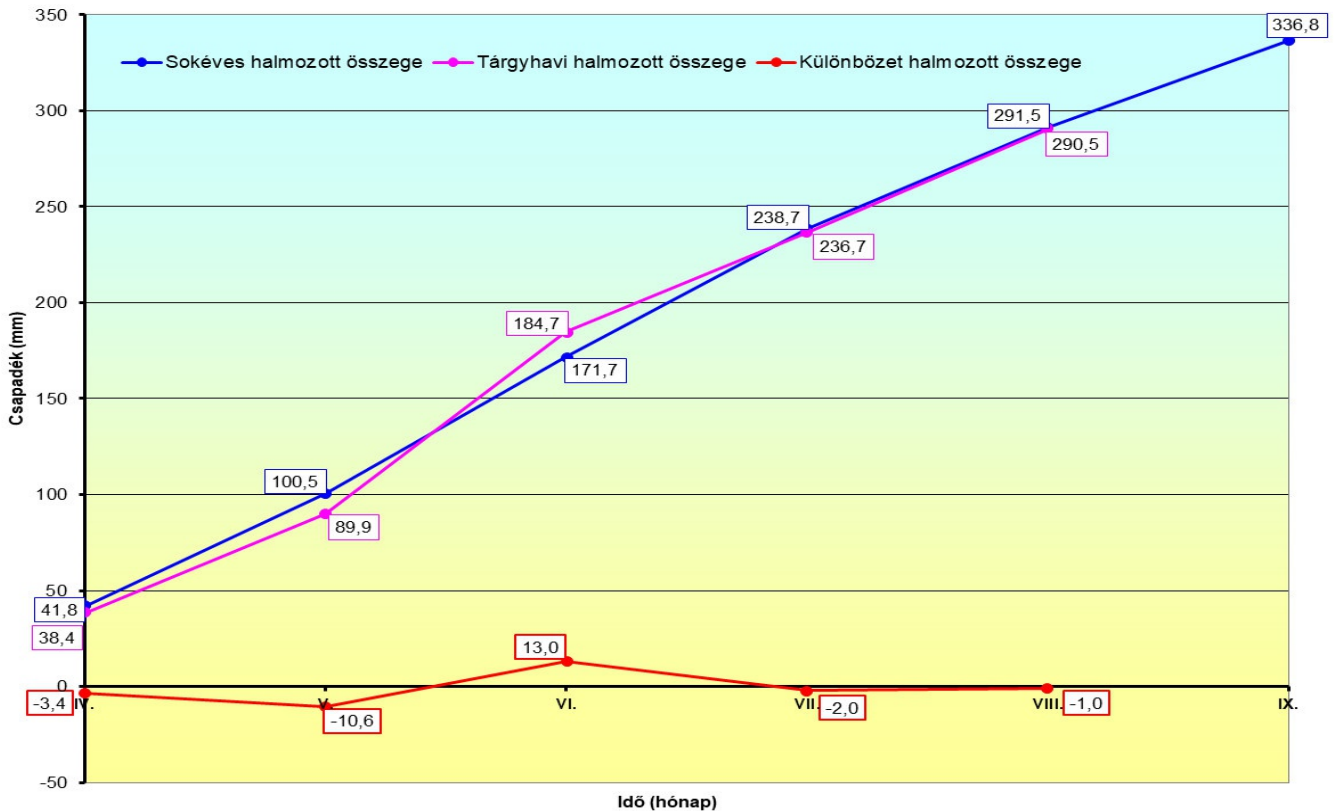
2023-AS HIDROLÓGIAI ÉV HAVI CSAPADÉKÉRTÉKEI

(2023. VIII. 31-ig, TIVIZIG 27 db hidrometeorológiai állomás)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

2023-AS TENYÉSZIDŐSZAK - HAVI CSAPADÉKÖSSZEGEK HALMOZOTT ÖSSZEGEI (2023. VIII. 31-ig, TIVIZIG 27 db hidrometeorológiai állomás)

A meteorológiában jelentősnek mondott 10 mm-t meghaladó, lefolyást képző csapadék a működési területünkön a nyár minden hónapjában hullott.

június 6.	13,2 mm
június 9.	11,8 mm
június 23.	39,4 mm
július 25.	16,9 mm
augusztus 5.	12,0 mm
augusztus 30.	16,1 mm

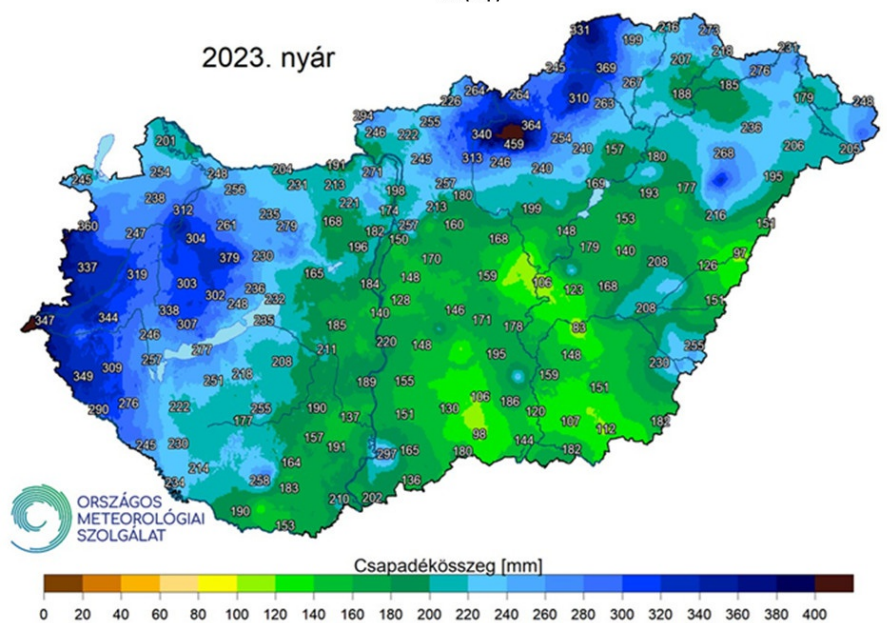
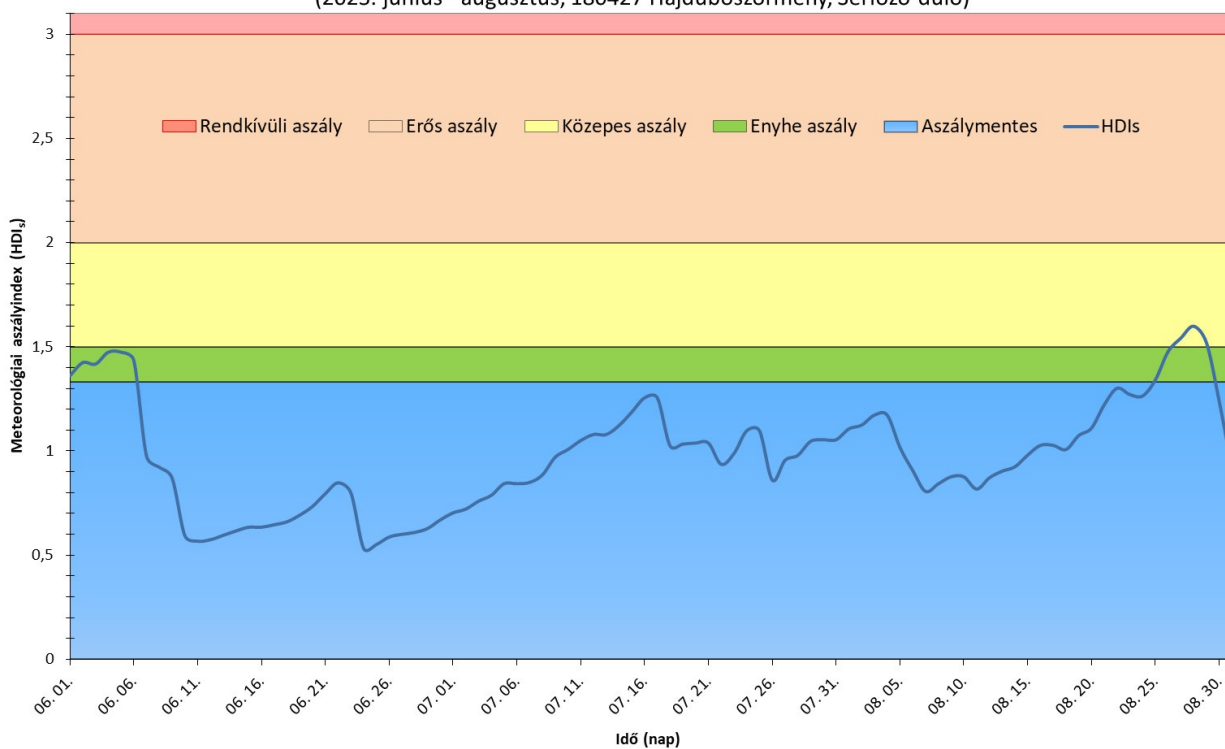
A TIVIZIG működési területén 9 db aszálymonitoring állomás üzemel, melyeket 2016-2021. években telepített a vízügyi ágazat. Az adataikból számított meteorológiai aszályindex (HDI_s) jól mutatja, hogy a csapadékos meleg nyári időszak jellemzően aszálymentes, és csak időnként enyhén aszályos vízháztartási helyzetet mutatott.

Szélsőséges időjárási jelenségekből idén sem volt hiány. Az előbb felsoroltakon túl globális átlaghőmérsékleti rekordok dőltek meg július 3-án és 4-én, Szibériában is 39 Celsius-fokot mértek, július 14-17. között a Kharón hóhullám Olaszországban, Görögországban okozott 48-49 °C-os hőséget. A bevezetőben is említett hazai területi eloszlási egyenlőtlenséget, amely elsősorban a megváltozott nyári vízkörforgás miatti gyakori labilis légköri állapotokból adódó zivatarok okozzák, jól mutatja a következő oldalon az országos ábra.

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Hajdúhát kistérségben

(2023. június - augusztus, 180427 Hajdúböszörmény, Serfőző-dűlő)

Csapadékösszeg (mm) Magyarországon 2023 nyarán (Forrás: OMSZ)

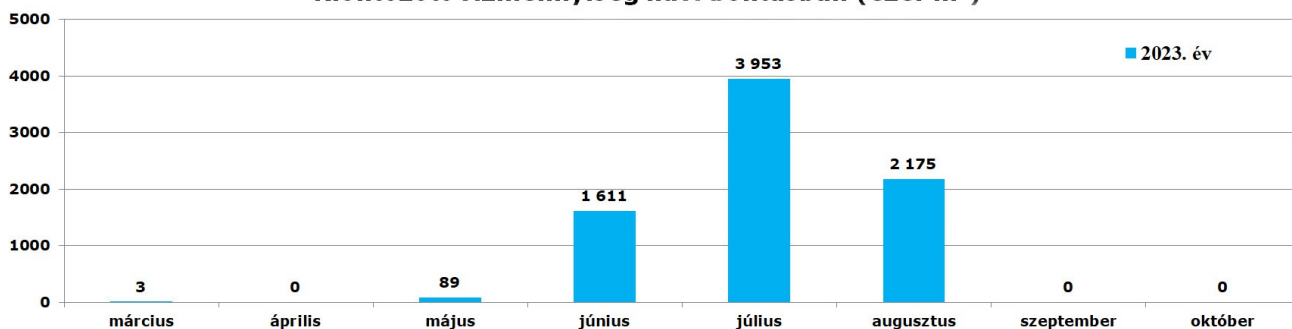
Összességében elmondható, hogy földrajzi adottságainknak köszönhetően a középső európai térségünkben lezajló többféle szélsőséges időjárási jelenségeknek idén nyáron is csak a lecsillapodó hullámaiból részesültünk.

Marosi Zoárd

Ezen a nyáron kevesebb öntözővízre volt szükség

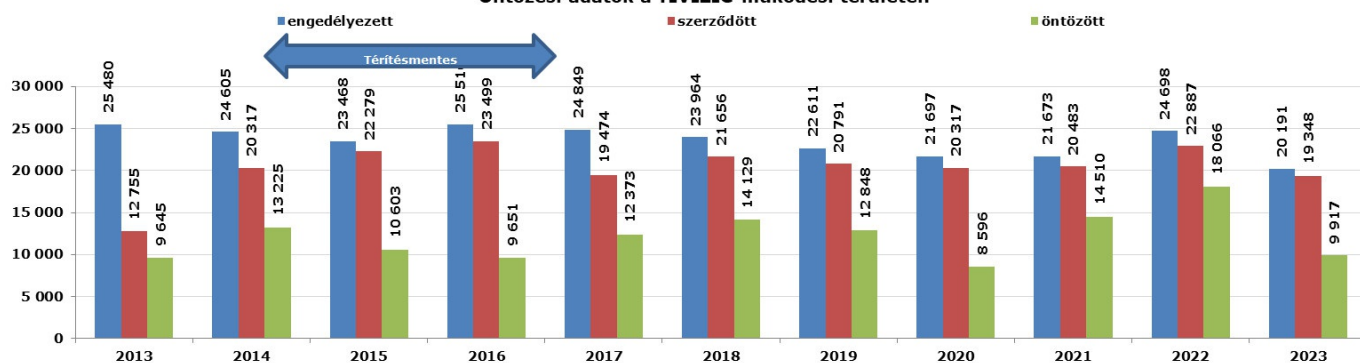
A TIVIZIG működési területén öntözési céllal kiszolgáltatott víz mennyisége is jól tükrözi, hogy a tavalyi rendkívüli aszályos év után idén kedvezőbb hidrológiai körülmények jellemezték a nyári hónapokat. Szeptember 1-ig összesen 7 millió 831 ezer köbmétert használtak fel a gazdálkodók öntözésre, ennek a jelentős részét, csaknem 4 millió köbméter júliusban.

Kiöntözött vízmennyiség havi bontásban (ezer m³)

Az elmúlt 10 év adatait megvizsgálva is azt láthatjuk, hogy öntözési szempontból átlagosnak mondható a mögöttünk hagyott nyár. A tavalyi rendkívüli mennyiségnek a felét sem érte el az idén öntözésre fordított víz mennyisége. Az öntözött területek nagysága a 10 ezer hektár sem érte el a TIVIZIG működési területén.

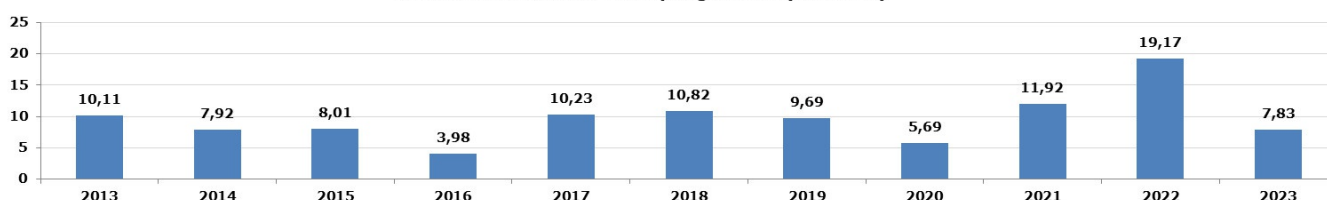
Öntözési adatok a TIVIZIG működési területén

Csapadék március 1 - október 31 (mm)

Felhasznált öntözővíz mennyiség évente (millió m³)

VÍZ-ÜGYÜNK – 70 éves a vízügy

Történeti visszatekintés a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság hét évtizedére

Előzmények (1948 - 1953)

A TIVIZIG területén 1948. előtt a 6. sz. Kultúrmérnöki Hivatal, az Alsószabolcsi Tiszai Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat, a Berettyó Vízszabályozó és Ármentesítő Társulat, a Sebes-Körös Vízszabályozó és Ármentesítő Társulat, a Pecze-ér Lecsapoló Társulat és az Alsónyírvízszabályozó Társulat működött. Az 1947. után az élet minden területén átfogóan megindult társadalmi, gazdasági, tulajdonszerkezeti, jogi és nemzetközi változások a vízügy szervezetére is hatással voltak. Az állam szerepvállalása vált meghatározóvá.

1948-ban megszüntették a Földművelésügyi Minisztériumban az V/A Vízügyi és a V/B Vízügyi Műszaki Főosztályokat. Helyettük a közlekedési és postaügyi, valamint a földművelésügyi miniszterek közös felügyelete alá tartozó Országos Vízgazdálkodási Hivatal alakult. Ez a Hivatal, - mint főhatóság - 12 Vízgazdálkodási Körzetbe osztotta a Folyam-mérnöki és a Kultúrmérnöki Hivatalokat, valamint a 8080/1948. sz. Minisztertanácsi határozattal államosított ármentesítő és belvízrendező társulatokat.

*„Két hatalom versenge soká e róna bírásán,
'Emberi szorgalom és a vizek őseje,
Széchenyi lett bíró, a Tiszát medrébe
szorítá, Szózata, s a nagy tér im szabad és a
mienk!” (Szász Károly, 1865)*

Az intézmények egybeolvasztása két lépcsőben történt. Az 1948-ban kialakított Debreceni Vízgazdálkodási Körzeten belül külön működött a Kultúrmérnöki Hivatal, és külön az államosított Társulatokból létrehozott Ár- és Belvízvédelmi Kirendeltség. A második lépcsőben megszűnt a szervek önállósága, és a Vízgazdálkodási Körzet két osztályként

Gróf Széchenyi István emlékműve
Tiszadobnál

működtek tovább, mint Kultúrmérnöki és Belvízrendezési, illetve mint Árvízvédelmi és Folyamszabályozási Osztály. A Debreceni Vízgazdálkodási Körzet igazgatója Vázsonyi Ádám volt.

1951. február 28-án ismét szétválasztották az addig egységes vízügyi szolgálatot. A 12 Vízgazdálkodási Körzetről hivatalok alakultak, a Körzet Árvízvédelmi és Folyamszabályozási Osztályából a Debreceni Árvédelmi és Folyamszabályozási Hivatal, a Kultúrmérnöki és Belvízrendezési Osztályból pedig a Debreceni Kultúrmérnöki és Belvízrendezési

VÍZ-ÜGYÜNK

Hivatal. Az előbbi a közlekedési és postaügyi miniszter, utóbbi a földművelésügyi miniszter felügyelete alá került. Koordináló szerv az Országos Vízgazdálkodási Tanács lett.

Ezekben az években folytatódott területünkön az 1942-ben megkezdett, de a II. világháború alatt félbeszakadt Tiszalöki Öntöző Rendszer építése. Folytatták a Keleti-főcsatorna medrének kiásását Tiszalök - Hajdúnánás és Balmazújváros - Bakonszeg között. Megkezdődött Tiszalöknél az erőmű, duzzasztómű és hajószilip építése a Tisza 524 fkm szelvényében lévő Rázompusztai kanyar 2.4 km-es átvágásával.

1950-ben a Hortobágyi halastavak fejlesztése érdekében Tiszakesziben új szivattyútelep épült, a korábbtól délre a Tisza 470.6 km-es szelvényében. Az elektromos reverzibilis szivattyútelep teljesítménye a korábbi 3.2 m³/s-ról 6 m³/s-ra bővült.

A Debreceni Vízgazdálkodási Körzet, majd a Debreceni Árvédelmi és Folyamszabályozási Hivatal és a Debreceni Kultúrmérnöki és Belvízrendezési Hivatal székháza a Széchenyi u. 46. sz. alatti kétemeletes épület lett, melyet 1901-ben építtetett az Alsószabolcsi Tiszai Árvízmentesítő és Belvízszabályozó Társulat.

Debreceni Vízügyi Igazgatóság (1953 - 1958)

1953. október 1-től egységessé vált a vízügyi szervezet. Az 1060/1953 (IX. 30.) MT. határozat ekkor alakította meg az Országos Vízügyi Főigazgatóságot, mely a 6/1953. sz. OVF utasítással létrehozta 11 területi szervét, köztük a Debreceni Vízügyi Igazgatóságot. Aztán az OVF 1/1955. sz. rendeletével 1955. január 15-ével létrehozta tizenkettedikként a Bajai Vízügyi Igazgatóságot. A Főigazgatóság felügyeleti szerve a Minisztertanács, és az OVF az egész népgazdaságra kiterjedően mindennemű vízgazdálkodási ügyben főhatósági jogkörrel rendelke-

zett. Első vezetője Rajczi Kálmán főigazgató volt. 1955. december 1-től az OVF vezetője Dégen Imre főigazgató lett. A Debreceni Vízügyi Igazgatóság első vezetője 1953-57. között Szikszay László, őt követte Vesztergombi László 1957-58-ban.

1957-ben kezdték felállítani a vizek minőségének rendszeres ellenőrzése érdekében az igazgatóságoknál az első vízvizsgáló laboratóriumokat.

1957. augusztus 31-én kelt az Elnöki Tanács 18/1957. sz. rendelete, mely lehetővé tette vízgazdálkodási társulatok alakítását az érdekeltek saját, helyi jellegű vízügyi feladatainak megoldására. Területükön ezt követően kezdett megalakulni a Berettyói (Berettyóújfalu), a Hamvas-Sárréti (Püspökkladány), az Alsónyírvízvidéki (Debrecen) és a Királyéri Vízgazdálkodási Társulat. (A társulatok több kisebb társulattól, többszöri változás után alakultak ki.)

A Tiszalöki Öntöző Rendszer fokozott ütemben épült. 1954. tavaszán megkezdődött az erőmű részleges üzembe helyezése, 1956. július 14-én pedig Bakonszegnél megtörtént a 98 km hosszú Keleti-főcsatorna üzembe helyezése is. Ezt követően folyamatosan épültek ki az öntöző rendszerek a főcsatorna mentén. A vízlépcső építése 1959-ben fejeződött be a vízerőtelep átadásával.

Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (1958 - 2003)

Az 1958-ban kiadott 34/1958. sz. OVF utasítás megállapította a vízügyi igazgatóságok hatáskörét és illetékességi területét. Ettől kezdve a Debreceni Igazgatóság elnevezése Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság lett. Az Igazgatóság vezetésében is változás történt, Vesztergombi Lászlót dr. Papp Ferenc váltotta az igazgatói székben, aki azután csaknem két évtizeden át, 1976-ig volt az igazgató-

VÍZ-ÜGYÜNK

A Keleti- és a Nyugati-főcsatorna beeresztő műtárgyai Tiszavasvárinál

ság vezetője. 1961-ben a 200/1961. sz. MT határozat elrendelte az Országos Vízgazdálkodási Keretterv elkészítését, 1964-ben pedig megjelent az 1964. IV. törvény, az új Vízügyi Törvény, amely az 1884. évi XXIII. törvénycikket, azaz a korábbi Vízföldi Törvényt, helyezte hatályon kívül. Az új Vízügyi Törvény 1965. július 1-vel lépett hatályba.

1968. október 30-án jelent meg a Vízügyi Törvény egyes részeinek módosításáról szóló rendelet. Ekkor változott az Országos Vízügyi Főigazgatóság neve Országos Vízügyi Hivatalra. A hivatal elnöke Dégen Imre államtitkár lett.

1988. július 1-én létrehozták az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal és területi szerveiből valamint az Országos Vízügyi Hivatalból és a vízügyi igazgatóságokból a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztériumot és kapcsolódó területi szerveket, így a működési területünkön a Tiszántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságot (TIKÖVIZIG).

Az 1990-ben bekövetkezett rendszerváltás a környezetvédelmi és a vízügyi feladatok szétválasztását eredményezte. A vízügyi ágazat a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi

Minisztérium (KHVM) felügyelete alá került. A KHVM-ben a vízügyek felelőse Németh Miklós helyettes államtitkár lett, akit ebben a beosztásban dr. Hajós Béla helyettes államtitkár követt. A Minisztérium közvetlen irányítása alatt megalakult az Országos Vízügyi Főigazgatóság, dr. Varga Miklós főigazgató irányításával. A minisztériumi változások maga után vonták a területi változásokat is, így a TIKÖVIZIG-ből 1990. decemberében kivált a Tiszántúli Környezetvédelmi Felügyelőség (TIKÖFE), az igazgatóság pedig visszanyerte régi nevét, s újra Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság lett.

Közben személyi változások történtek a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságnál is. dr. Papp Ferenc igazgató utóda 1976. és 1991. között Nagy István, 1991-től 1999-ig Beleznai Tibor, 1999-től 2007-ig pedig Kóthay László volt, majd 2007-ig Bara Sándor vezette az igazgatóságot.

Az igazgatóság is elköltözött 1967-ben korábbi székházából, a Széchenyi u. 46. sz. alól. A Hatvan u. 8-10 alatti hat emeletes székház 1967. augusztus 18-án készült el, mely azután 1976-ban udvari, 1984-ben pedig hátsó szárnyal bővítettek. A Tiszántúli Környezetvédelmi Felügyelőség (TIKÖFE)

VÍZ-ÜGYÜNK

megalapítása után az épülettömb udvari szárnyának első emeletét, - melyben a vízminőségvédelmi laboratórium nyert elhelyezést - valamint a teljes hátsó szárnyat át kellett adni a TIKÖFÉ-nek. Az igazgatóság központi épületén belül 2001-ben, majd 2002-ben a homlokzaton felújítást és átépítést hajtottak végre, melynek kialakítása utal a létesítmény vízügyi jellegére is.

Az igazgatóság Polgáron, Hajdúszoboszlón, és Berettyóújfaluban létesített szakaszmérnökségeket, mindhárom egység rendelkezik megfelelő irodaépülettel, szociális létesítményekkel, ebédlővel és javítóműhellyel. Hajdúszoboszlón a Szováti út 72. sz. alatt van az igazgatóság Műszaki Biztonsági Szolgáltatának telephelye, mely az irodán, a szociális helyiségeken kívül a szivattyúk és nagyobb gépek, berendezések tárolására csarnokokkal, raktárakkal és javítóműhellyel van ellátva. A készenléti épület mellett van az igazgatóság szállítási telepe is.

Hajdúszoboszlón - a Szováti úton - építette fel az igazgatóság Gépüzemét, mely gyártócsarnokkal is rendelkezett. A létesítményt azonban 1994-ben átadta a RÓNA-IM Kft.-nek, amely akkor a vállalkozási tevékenységek igazgatóságtól történő leválasztásával jött létre.

A rendszerváltást követően a vízgazdálkodási feladatok ellátása a tulajdoni szerkezettel együtt változott. Az állam mellett az önkormányzatok is szerepelői lettek a területnek. A magántulajdon térnyerésével a vízhasználatok is aprózódtak, az érdekeltek számára pedig a vízgazdálkodási társulatok szerepe felértékelődött.

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság tevékenységi köréből ekkoriban vált ki a tervezés és a kivitelezési tevékenység.

Tiszántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (2004 - 2011)

Az állami felelősségvállalás keretében a környezetvédelem, a természetvédelem, a vízügy és a meteorológia ebben az időszakban közös irányítás alatt működött. Változtak felügyeleti szerveink, 2002-2010. között a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, 2010-2012. között a Vidékfejlesztési Minisztérium, 2012-től a Belügyminisztérium területi szerveként végezzük feladatainkat. 2004. mérföldkő volt az igazgatóság életében: mivel ebben az évben a vízügyi hatósági feladatokat az úgynevezett „egyablakos” rendszerben a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságokkal együttesen alakították ki. Ettől az évtől kezdődően mint vízügyi igazgatási és vagyonkezelői szerv látjuk el feladatainkat. Ekkoriban kaptunk környezetvédelmi feladatokat, pl. hulladékgazdálkodás, Országos Környezeti Kármentesítési Program kisprojektjei kezelése.

Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (2012 -)

2012-ben a környezetvédelem az agrártárcahoz, míg a vízügy a Belügyminisztériumhoz került, így újra eredeti nevét kapta vissza igazgatóságunk. A vízgazdálkodásról szóló törvény 2014. évi módosítása során a vízitársulatok vagyonkezelésében lévő vízilétesítmények a törvény változása miatt a vízügyi igazgatóságok vagyonkezelésébe kerültek. Esetünkben ez azt jelenti, hogy az általunk kezelt 1 300 kilométer belvízcsatorna kiegészült további 2 480 kilométernyi csatornával, 28 db szivattyútelepünk mellett további 28 darab szivattyútelep, valamint 10 darab szivattyúállás működtetését végezzük. 2012-től újra hangsúlyt kapott a közfoglalkoztatás, feladatainkat jelenleg is ilyen jogállású munkatársainkkal együtt látjuk el.

(A Víz-ügyünk című összeállítás az 50 éves a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság című kiadvány alapján készült, szerzők: Kóthay László, Dr. Dunka Sándor, Bartha Péter.)

HÍREK

Beüzemelték az új szivattyút a Civaqua-Tóció projekt keretében

A CIVAQUA-Tóció projekt előrehaladása összességében jelenleg 97 százalékos – jelentette be Papp László Debrecen polgármestere egy szeptember 29-i sajtóeseményen.

A balmazújvárosi HTVR szivattyútelepen ugyanis üzembe helyezték azt a nagyteljesítményű szivattyút, amelyet a projekt keretében építettek be a szivattyútelepen, és amely a vizet eljuttatja Debrecenbe.

"- Ígértük, hogy az idei év végére egy üzemkész állapotban lévő első ütemet adunk át, így egy évtizedek óta várt pillanat jön el, amikor a Civaquanak köszönhetően a Keleti-főcsatornából eléri a víz a Tóció forrásvidékét. Ez egy komoly műszaki kivitelezési munkát igényelt és feltételezett, ezért hálás vagyok a vízügyi mérnököknek, akik a programot véglegesítették, a kivitelezést előkészítették, valamint a kivitelezőknek, akik az egészet megvalósították" – mondta Papp László. A polgármester hozzátette: Az 1500 kilowattos motorral szerelt szivattyú másodpercenként 1275 liter vizet képes mozgatni. A teljesítményt jól mutatja, hogy ettől a ponttól egy 65 méterrel magasabbra lévőre kell eljuttatni a vizet. Ez a szivattyú lesz a szíve az egész rendszernek, ettől lököt majd a víz, és jut el oda, ahová szánjuk – hangsúlyozta Papp László.

A polgármester arról is beszélt, hogy jelenleg a tesztüzem zajlik, a kivitelezés még nem zárult le, a szakemberek próbálják, tökéletesítik a rendszer működését, hivatalosan az év végén fogja a TIVIZIG és az Országos Vízügyi Főigazgatóság üzembe helyezni.

A szivattyú és az azt működtető motor együttesen több mint 9 tonna, a beépítésük jelentős műszaki kihívásokat tartogatott. Ez a szivattyú a 13 km hosszú és 1 méter átmérőjű nyomóvezetéken egy időben 10 400 m³ vizet mozgat meg (ez 10 ezer 400 tonna súlynak felel meg), hiszen a cső folyamatosan vízzel telített.

HÍREK

Fotók: Debreceni Városháza

A rendezvényen Balázs Ákos debreceni alpolgármester a CIVAQUA programnak a város zöld fejlesztési elképzeléseihez való kapcsolódását emelte ki.

- Jelentős véderdősítéseket kezdtünk el a Vezér utca és Józsa térségében, ez a víz ezeket a véderdőköt is táplálni fogja. A meder revitalizációs programok Józsnál, vagy akár a későbbi szakaszokon azt szolgálják, hogy a víz a biodiverzitást erősítse. Ahol vízfelületek jönnek létre, ott a klimatikus viszonyok is javulnak, így Debrecen levegőminősége is javulhat. A zöld intézkedések, amiket hozunk, egymásra épülnek, egymást erősítik, a legfontosabb elem, a zászlóshajó viszont a CIVAQUA-program.

Mostanra a projekt minden létesítménye elkészült:

- a 13 km-es nyomóvezeték és a 2 km hosszú gravitációs vezeték;
- a 2-es számú, 3 ezer m³-es kiegyenlítő tározó;
- a Tócon 14 duzzasztó műtárgy és 4 fenék-lépcső;
- valamint a Vezér úti tározó a műtárgyaival együtt.

Ezekben a napokban a próbaüzemre való felkészülést végzi a vállalkozó, víztartási próbák zajlanak, amelyekhez már az új szivattyú biztosítja a vizet a Keleti-főcsatornából.

A CIVAQUA program első ütemének megvalósítása a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében, 15,748 milliárd forintos vissza nem térítendő európai uniós és hazai támogatásból zajlik Debrecenben. A „CIVAQUA-Tóció projekt, mint a Hajdúhátsági Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer átalakítása, kibővítése” című, KEHOP-1.3.0-15-2021-00027 azonosítószámú projekt keretében a Debrecentől nyugatra fekvő Tóció vízfolyás felső szakaszának revitalizációja, új életre keltése történik meg. A fejlesztést az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság konzorciuma valósítja meg, a Debreceni Önkormányzattal együttműködve. A fővállalkozó a hajdúszoboszlói AQUA-GENERAL Kft.

A projekt fizikai befejezésének tervezett határideje: 2023. november 30.

HÍREK

Vízügyi Informatikai, Téradat és Térinformatikai Országos Konferencia

Igazgatóságunk rendezte meg a vízügyi ágazat informatikai és térinformatikai szakembereinek tanácskozását 2023. szeptember 26-28. között Balmazújvároson.

Fotók: Papp István

Zajlanak az őszi felülvizsgálatok védműveinken

A vízkárelhárítási védekezés alapja a megfelelő állapotú védelmi infrastruktúra és a jól felkészített személyi állomány. Kollégáinkat folyamatosan képezzük, gyakorlatokat szervezünk számukra, a védműveket pedig lehetőségeinkhez képest fejlesztjük, fenntartásukra nagy figyelmet fordítunk. Az őszi időszakban munkatársaink végig járják a TIVIZIG árvízvédelmi rendszerét, szemlézik a belvízvédelmi és vízhasznosítási létesítményeket, a vízrajzi állomásokat, valamint a védekezést támogató informatikai eszközöket is. A cél, hogy naprakész információval rendelkezünk arról, védműveink, védelmi infrastruktúránk megfelelő állapotban várják az esetleges téli, tavaszi ár- és belvizeket. Számba vesszük a raktárainkban a védekezés elkezdéséhez rendelkezésre álló védelmi eszközöket is. Az esetlegesen előforduló kisebb hiányosságokat még van idő javítani. Emellett az őszi felülvizsgálatok a hosszú távú tervezésnek is az alapjai.

HÍREK

Duna Nap Visegrádon

Ebben az évben a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság és az Országos Vízügyi Főigazgatóság szervezésében Visegrádon rendezték meg a Duna Napot, a vízügyi ágazat országos seregszemléjét június 30-án.

Igazgatóságunkat egy 50 fős csapat képviselte a hagyományosan jó hangulatú rendezvényen a Duna partján, a festői visegrádi fellegvárral a háttérben. Főzőcsapatunk tagjai már kora reggeltől sűrögtek-forogtak, hogy a délelőtt érkező népes TIVIZIG-es delegációt felkészülten várják. Slambuc és marhapörkölt is főtt bográcsokban, valamint a tájegységünkre jellemző hidegtállal is vártuk vendégeinket.

A különböző sportrendezvények közül a kispályás focitornán, a horgászaton és a SUP versenyen szerepeltünk, utóbbiban a hölgyek mezőnyében Ménesné Óvári Judit az előkelő második helyen végzett.

Az esti koncerteken és zenés buliban is kitétek magukért kollégáink, akik a hajnali órákban jókedvűen érkeztek vissza Debrecenbe. Köszönjük a szervezők munkáját, reméljük jövőre is találkozunk!

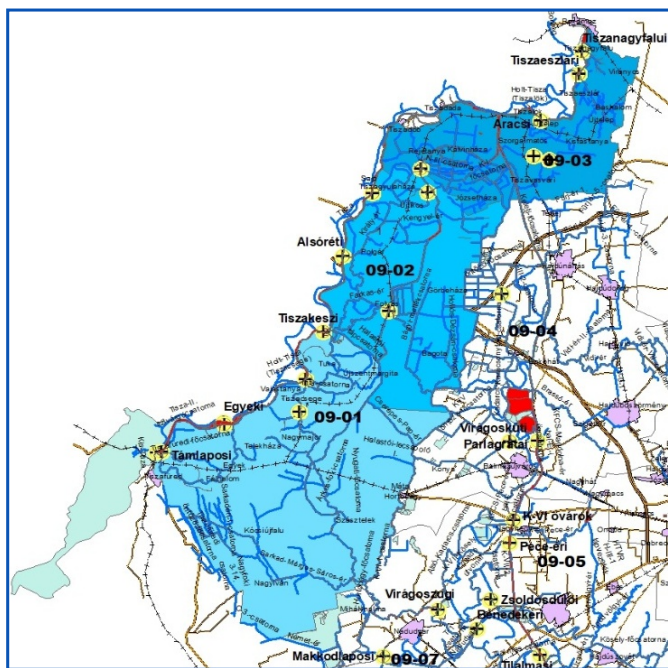
Fotók: Papp István

VÍZTUDOMÁNY

A TIVIZIG Tiszai-alsó, középső és felső belvízvédelmi szakaszain található felszíni vizek terhelésének vizsgálata

A víz érték! Becsüld meg! A Föld vízkészleteinek mindössze 3 százaléka sorolható az élethez szükséges édesvizek közé, ráadásul ennek a mennyiségnek is mindössze a harmada elérhető számunkra. Ezért fontos, hogy ezekre a vízkészletekre vigyázzunk. Csak annyi mennyiséget használjunk fel, amelynek az újratermelődését meg tudja oldani a természet, de ugyanilyen fontos, hogy a vízkészleteink minőségét is megőrizzük.

Utóbbi érdekében folyamatos ellenőrzést, monitoringot végzünk, amelyek a felszíni vizek esetében magába foglalják a biológiai elemek vizsgálatát, a veszélyes anyagok meghatározását. Mindemellett a monitoring kiterjed azokra a fizikai, kémiai tulajdonságokra és hidromorfológiai jellegzetességekre, melyek együttesen a víz ökológiai állapotát definiálják.

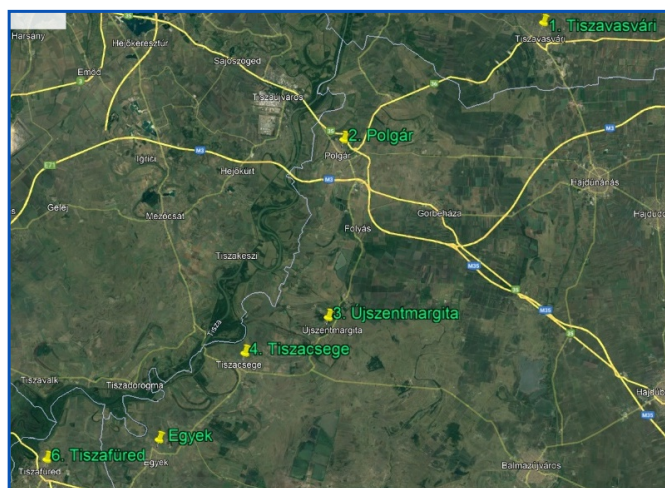

1. ábra Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Polgári Szakasmérnökséghez tartozó Belvízvédelmi szakaszok térképe (saját készítésű térkép)

Ebben az írásban a felszíni vizek szennyezését és annak következményeit, a szennyező források típusait és azok mérésének lehetőségeit, valamint az ismert szennyező források szabályozását vizsgáltam a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Tiszai-alsó, Tiszai-középső és Tiszai-felső belvízvédelmi szakaszain, melyeket az 1. ábra szemléltet.

A felszíni víztest vízminőségének meghatározása megfelelő körülmények közt vett vízmintából történik helyszíni és laboratóriumi mérések során. A megfelelő értéktől való eltérés komoly hatással lehet az ott élő vízi ökoszisztémára, ezért nélkülözhetetlen rendszeres kontrollja.

A mérések során érintett települések: Polgár, Újszentmargita, Tiszacsege, Egyek, Tiszafüred és Tiszavasvári voltak.

2. ábra Mintavételi helyszínek (saját készítésű kép)

A fent említett településeken a szennyvíztisztító telepről a befogadó csatornába érkező tisztított szennyvíz megengedett határértékeit elemeztem a kapott jegyzőkönyvek és laboratóriumi vizsgálatok alapján.

VÍZTUDOMÁNY

A mintavétel minden településen, minden esetben három ponton történt meg. Ezek a mintavételi pontok a következők voltak.

- szennyvíztisztító telep tisztított szennyvízet befogadó csatorna bevezetésénél (SZB)
- bevezetés alatt 50 méterrel (SZBA)
- bevezetés felett 50 méterrel (SZBF)

A mintavételek azért történtek több ponton, hogy megfigyelhessem az adott felszíni vizek vízminősége milyen mértékben változik.

A helyszíni méréseket egy Multi 3430-as készülékkel végeztük. (pl. pH érték és fajlagos vezetőképesség) A mérések során a víz-, illetve léghőfok mérése hitelesített hőmérővel, szín, szag érzékszervek segítségével, míg az átlátszóság megállapítása Secchi-koronggal történt. A fizikai vízminőségi jellemzőket a 10/2010 (VIII. 18.) VM rendeletben megadott határértékekhez viszonyítottam.

A többi komponensre a vizsgálatot az ANA-LAB Analitikai Laboratórium Kft. akkreditált laboratóriuma végezte. A laboratórium által kiállított jegyzőkönyvek segítségével hasonlítottam össze a különböző komponenseket a megadott határértékekkel, hogy azok a különböző szennyvíztisztító telepek befogadó csatornáiban hogyan változnak.

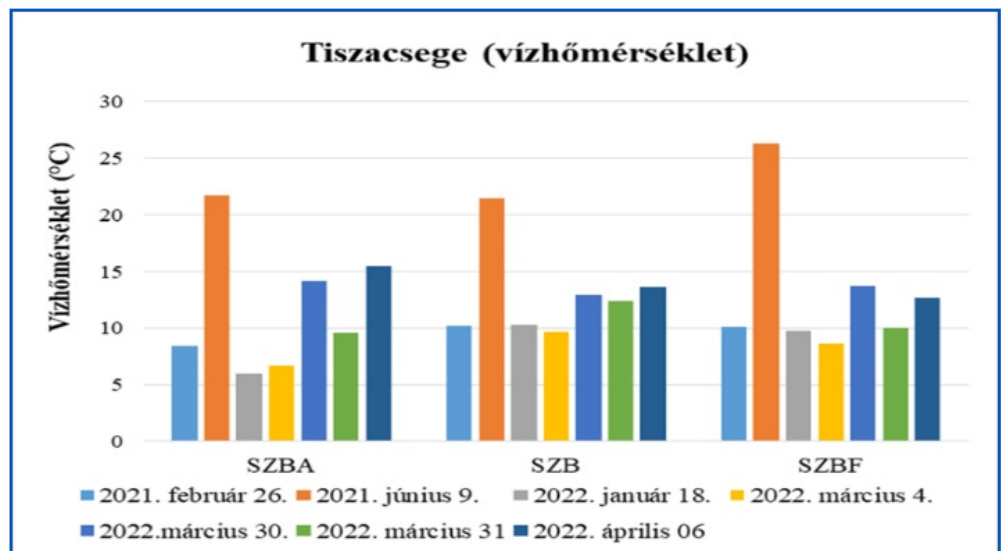
A mintavételi jegyzőkönyvek közül például Tiszacsegét kiemelve megállapítható, hogy a vizsgált felszíni vizek víz hőmérséklete a télen vett minták esetében közel azonos min-

den mintavételi ponton. Lényegesebb eltérés a nyáron vett minták esetén tapasztalható. A víz hőmérsékletének mérését minden esetben vízmintavétel után a helyszínen végeztem el. A következő két ábra (3. ábra, 4. ábra) a mintavételi helyszínt, és víz hőmérsékletét szemlélteti.

A víztest elszíneződése minden helyszíni mérés során eltérést mutatott, nem csak a kiemelt településekre volt jellemző. A víztest elszíneződése a szennyvíztisztító telepről érkező tisztított szennyvizekből, a nyári in-

3. ábra Tiszacsege település és a szennyvíztisztító telep befogadó csatornája (saját készítésű térkép)

4. ábra Tiszacsegei minták víz hőmérséklete 2021-2022. évben

VÍZTUDOMÁNY

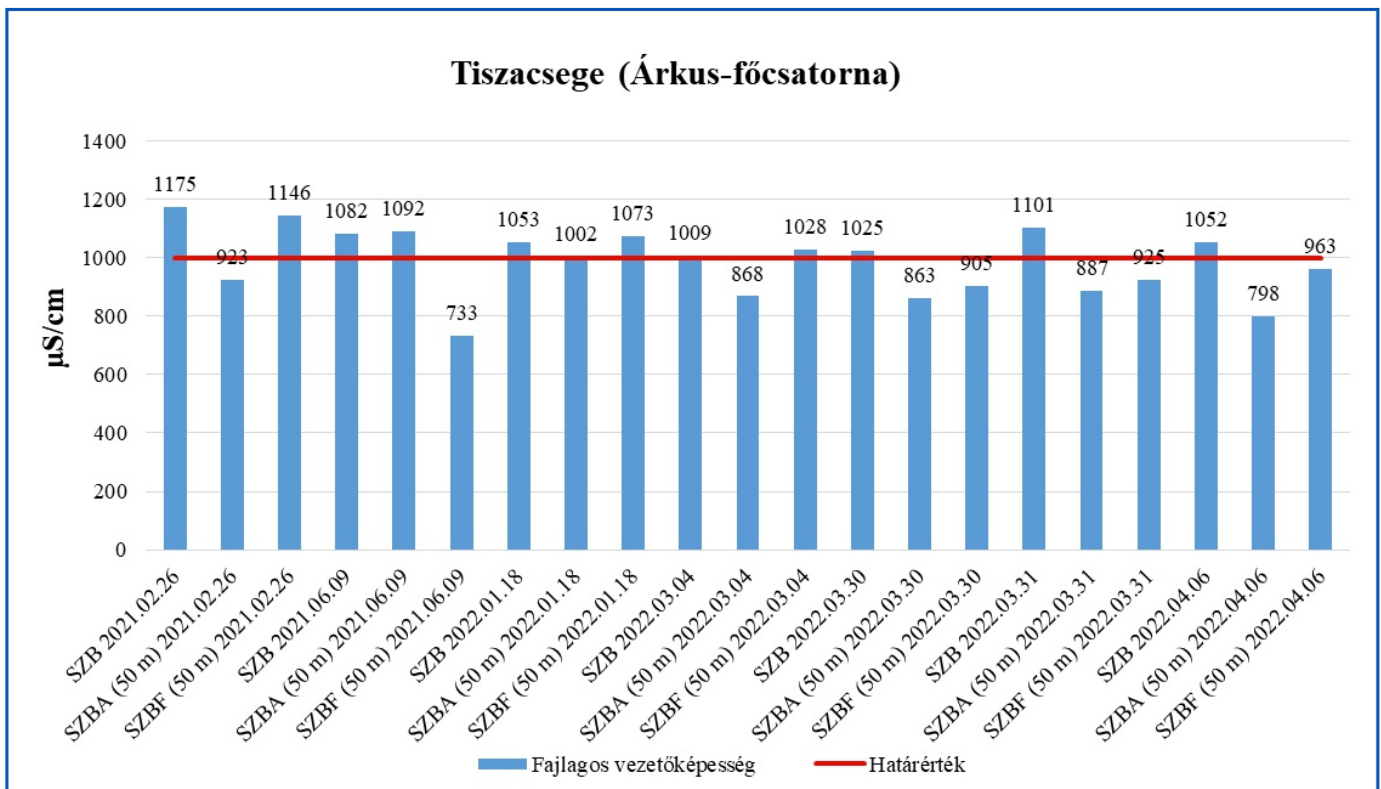
tenzív szaghatás a tisztított szennyvíz és a csatorna vizének elkeveredéséből adódhat. A nyári melegben a víz hőmérséklet nő, így csökken az oldott oxigén koncentráció, ami sajnos rosszabb esetben akár eutrofizációhoz vezethet.

A kémhatás tekintetében a helyszíni mérések során készített mintavételi jegyzőkönyveket összehasonlítva azt tapasztaltam, hogy a különböző településeken különböző évszakokban és időszakokban vett minták esetében a pH értékek nagy százalékban a megengedett alsó és felső határértékek közé esnek. (pH 6,5 – 9,0)

A településeket érintő helyszíni mérések során a megengedett határértéknél több mérés esetén is magasabb értékeket mutatott a fajlagos elektromos vezetőképesség. Ez a megfigyelés nem csak a két kiemelt településre jellemző, hanem általánosságban a szennyvízes mintavételi mérésekre. A

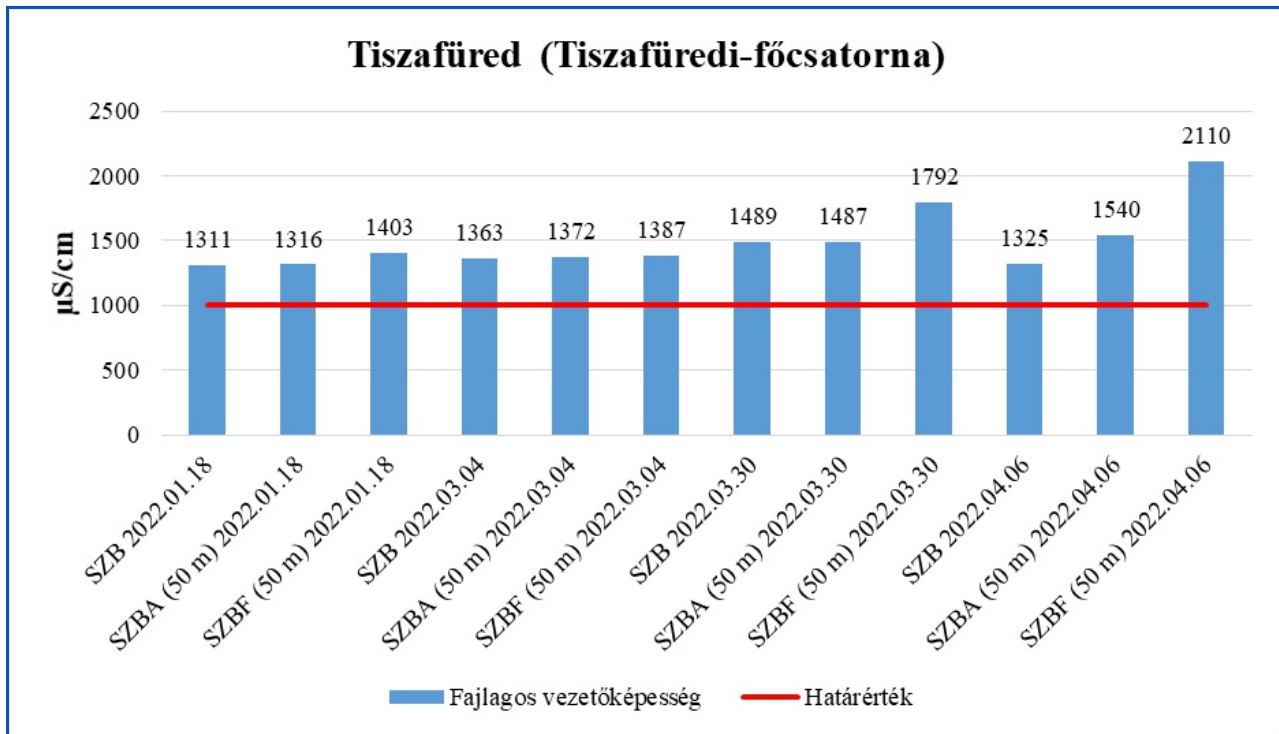
mintavételek során készített jegyzőkönyvek adatsorát használva készítettem el a következő diagramokat, amik jól szemléltetik az érintett befogadó csatorna vizének fajlagos elektromos vezetőképességét.

Tiszacsegei vízminták adatsorát (5. ábra) megfigyelve elmondható, hogy sok esetben tapasztalható megengedett határérték túllépés, illetve határérték közeli mérési eredmény, ami a felszíni vízben lévő magasabb sótartalom következménye. Tiszafüredi vízminták esetében (6. ábra) a mérések a bevezetésnél, alatta és felette is magasabb értékekhez vezettek. A helyszíni mérések során szemmel látható volt a csatorna vizének elszíneződése, illetve a csatorna vizét a bevezetés környékén feliszapoltság jellemezte, amihez a szennyvíztisztító telepről érkező nem megfelelően tisztított szennyvíz is nagyban hozzájárul.

5. ábra Tiszacsege (Árkus-főcsatorna) fajlagos elektromos vezetőképesség értékei (2021. 04. -2022. 04.)

VÍZTUDOMÁNY

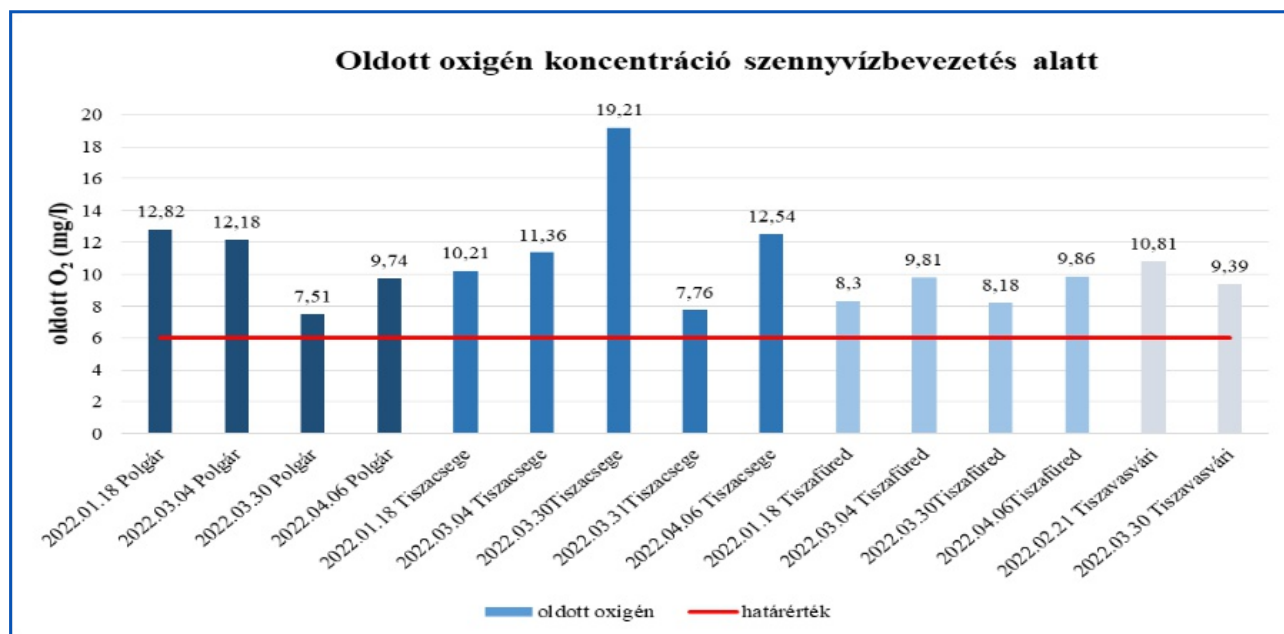
6. ábra Tiszafüred (Tiszafüredi-főcsatorna) fajlagos vezetőképesség értékek (2022. 01. - 2022. 04.)

A következő két diagram (7. ábra, 8. ábra) az oldott oxigén koncentráció változását szemlélteti a befogadó csatornába érkező tisztított szennyvizek esetében a bevezetési pont alatt és felett. Az oldott oxigén koncentrációját a vízmintavételt követően a helyszínen határoztam meg, mivel az oldott oxigén koncentrációja a szállítás során változhat. Az oldott oxigén koncentrációt számos tényező befolyásolja (hőmérséklet, légnyomás változás vagy az adott vízben a vízinövényzet elszaporodása).

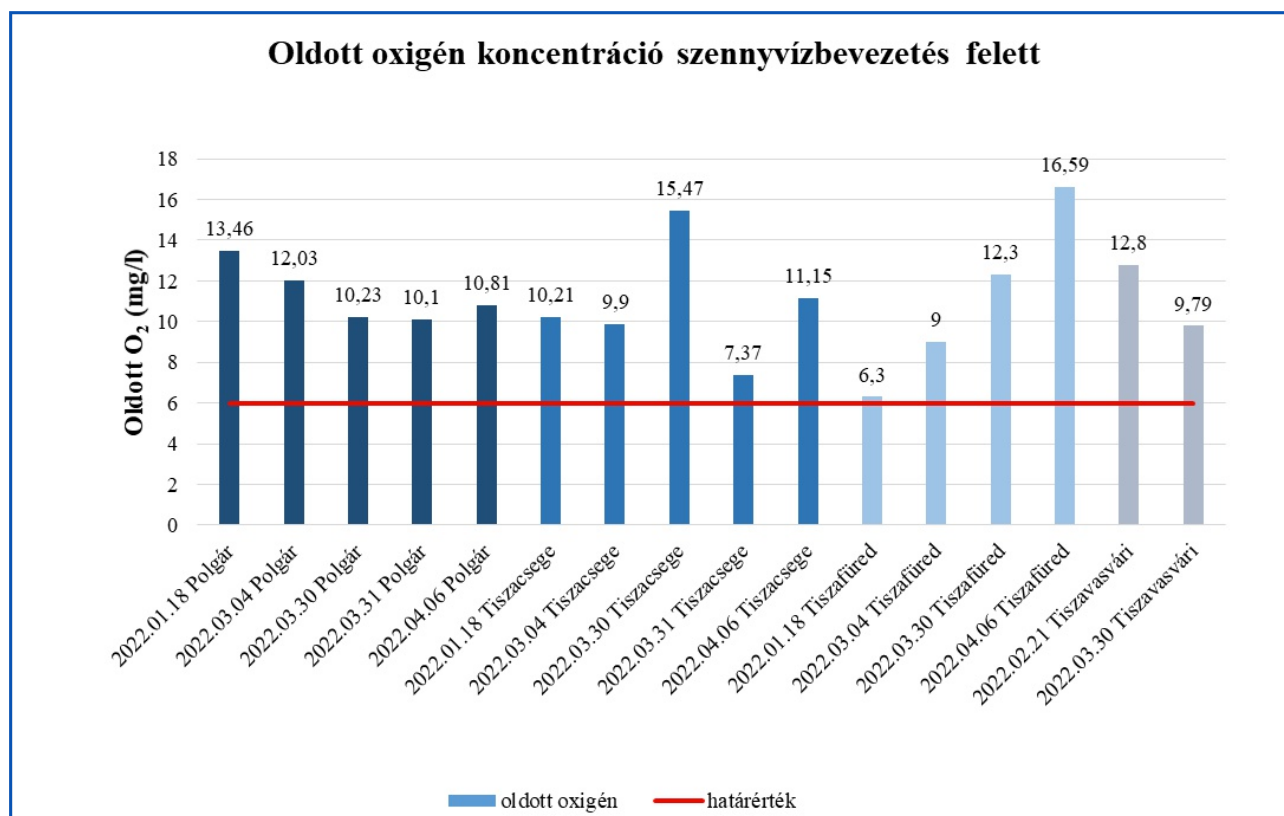
A kiugróan magas oldott oxigén koncentráció nagy valószínűséggel az aszályos időszaknak és a csatorna kis vízállásának az eredménye. A napsütéses időjárás és csapadékhiányos időszak a vízfolyásokban az algák robbanásszerű elszaporodásához vezetett. Az aznap mért érték is ennek köszönhető, hiszen másnap egy pár milliméter lehullott csapadék után a reggeli órákban vett minta esetében ez az érték sokkal alacsonyabb volt.

A kémiai és biológiai oxigén igény mérése a kijelölt laboratóriumban történt. A mintavétel során kapott eredményeket táblázatok és diagramok segítségével kiértékeltem. A biológiai oxigénigényt (BOI_5) tekintve elmondható, hogy a felszíni víz biológiai úton lebontható szervesanyag tartalmát fejezi ki. Jelentése nem más, mint egy liter vizsgált vízminta öt nap alatti vizsgálat során felhasznált biológiai oxigénigénye. Az eredmények esetében arra következtethetünk, hogy ebben az időszakban a csatorna vize több szerves anyagot tartalmazott a kelleténél, ami a lebomló mikroorganizmusoknak szolgált táplálékként. A mikroorganizmusok mennyisége az adott felszíni vízfolyásban emiatt megnőtt, ebből adódóan a lebontáshoz szükséges oxigén mennyisége is megnőtt. Határérték túllépést sajnos több mintavételi hely esetében is tapasztaltam.

VÍZTUDOMÁNY

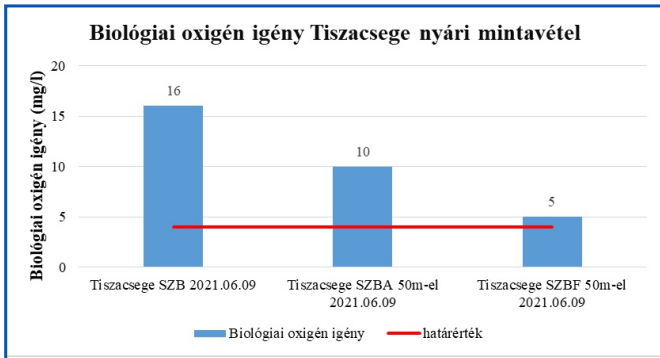

7. ábra Oldott oxigén koncentráció szennyvízbevezetés alatt (2022. 01. - 2022. 03.)

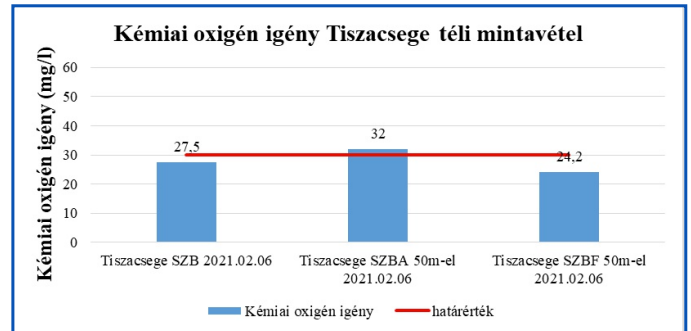

8. ábra Oldott oxigén koncentráció szennyvízbevezetés felett (2022. 01. - 2022. 03.)

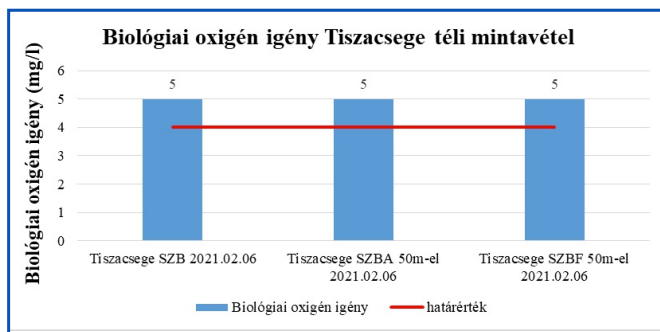
VÍZTUDOMÁNY

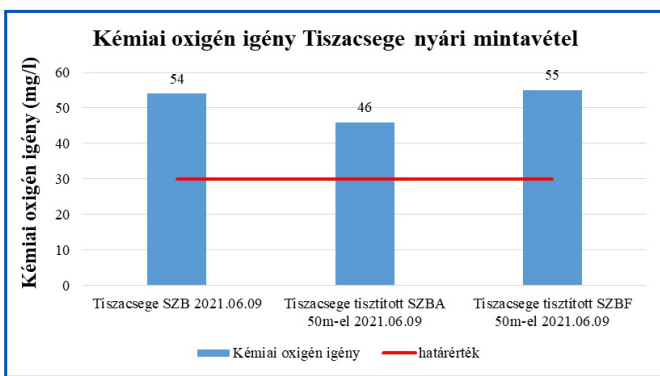
9. ábra BOI₅ Tiszacsege nyári mintavétel

12. ábra Tiszacsege téli mintavétel

10. ábra BOI₅ Tiszacsege téli mintavétel

11. ábra Tiszacsege nyári mintavétel

A kémiai oxigénigény pedig a szerves anyagok kémiai úton történő lebontásához elengedhetetlen. Az előzőekben vizsgált biológiai oxigénigényről írt megállapítások a kémiai oxigén igény elemzésénél is helyt állnak. Ugyanúgy elmondhatóak a következő megállapítások mind a téli, mind a nyári mintavételekre.

A mintavételek alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a vizsgált befogadó csatornák vízminőségi állapota nem megfelelő. Több mintavételi hely esetében is tapasztaltam határérték túllépést. Fajlagos elektromos vezetőképesség határérték túllépés több befogadó csatorna vizét is érintette. A megemelkedett fajlagos vezetőképesség értéke magas sótartalomról árulkodik. Oldott oxigén koncentrációját tekintve a mérések Tiszacsege és Tiszafüred esetében hoztak kiugró értékeket, Tiszacsege esetében ez az érték az aszályos időszak eredménye. Egyek településének bevezetett tisztított szennyvizét tekintve elmondható, hogy a befogadó csatorna egy pangó vizű vízfolyás, mely vizének kimagasló százalékát a bevezetett tisztított szennyvíz adja.

Polonkai-Vámosi Adrienn

Irodalomjegyzék

- [1] Faragó L., Környezetvédelem-környezetgazdálkodás, Műszaki Könyvkiadó Kft., 1998.
- [2] D. Ihrig, Szerk., Vízügyi közlemények, Lapkiadó vállalat Budapest, 1980.
- [3] OVF, „Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási terve – 2021” 2021.
- [4] Takács K., „Vízellátás biztosításának fejlesztési lehetőségei, kiemelten a mikrobiológiai vízminősítésre” 2020.

HATÁRAINKON TÚL

Sikeresen lezajlottak a közös határvízi szemlék szeptemberben

A szakértők a nagyváradi felszíni víztisztóműnél a Sebes-Körös mellett

A közös érdekeltségű vízfolyásokon idén ősszel is megtartotta igazgatóságunk a közös határvízi szemléket a román társzervekkel (Administrația Bazinală de Apă Crișuri, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF) Bihor). Magyar oldalon szeptember 5-7. között, míg román oldalon szeptember 19-21. közötti időpontokban szemléztek a szakértők.

A román oldali bejárás keretében az Országos Vízügyi Főigazgatóság kérésének megfelelően a román fél beszámolt a vízfolyásai mentén épülő hulladékeltávolító gépláncok kivitelezésének előrehaladásáról. A Berettyón Berettyószéplaknál, az Ér-főcsatornán Jankafalvánál, a Fekete-Körösön pedig Tenkénél zajlanak a munkálatok. A készületség mindhárom helyszínen 90 százalékos. A magyar oldali bejárás keretében a román vízügy kollégáival közösen ellátogattunk a KÖTIVIZIG Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályájára Szolnok-Millérre is. A román fél szintén tervezi hasonló létesítmény megvalósítását, a szolnoki tapasztalatokra támaszkodni fognak.

A felek szakértői emellett hagyományosan felülvizsgálták a védművek műszaki állapotát a közös érdekeltségű folyókon és a belvízcsatornákon.

A megtekintett létesítmények állapotával, karbantartottságával, védőképességével kapcsolatos megállapítások a következők voltak:

- Az árvízvédelmi töltésekre vonatkozóan: a töltéskoronák és rézsűfelületek megfelelőek, a fűtakaró jó állapotban van, a töltések karbantartottsága megfelel az adott Fél előírásainak.

- A szertárakra vonatkozóan: a rendelkezésre álló védelmi eszközök és anyagok jó állapotúak, a Felek saját előírásainak megfelelő mennyiségben és minőségben vannak tárolva.

- A belvízcsatornák vízlevezető képessége és gaztalanítottsága megfelelő, feliszapolódásuk minimális, nem befolyásolja a belvizek levezetését. A megtekintett szivattyútelepek üzemképes állapotban vannak.

VÍZTÜKÖR

Egy kiváló szakember a Tisza mellett

Állami ünnepünk, augusztus 20-a alkalmából kiemelkedő és példamutató szakmai munkája elismeréséül szakterületi érem elismerésben részesítette Fróna Antalt, a Polgári Szakasz mérnökség vezetőjét Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója. A szakemberrel ebből az alkalomból beszélgettünk a vízügynél eltöltött több mint 10 éves pályafutásáról, a szakasz mérnökség mindennapjairól.

Gépészmérnökként végeztél a Debreceni Egyetem Műszaki Főiskolai Karán 2004-ben, miközben párhuzamosan mérnök tanári diplomát is szereztél, egy évvel később. Miért ezt a szakterületet választottad fiatalon?

Hajdúböszörményi vagyok. Középiskolásként egyrészt szerettem volna helyben tanulni, másrészt valamilyen szakmai ismereteket is elsajátítani már. Akkor erre volt lehetőség, de nem is állt távol tőlem ez a szakterület. Nagyszülői ágon egyik oldalról az erdész szakma öröklődött több nemzedékeken át a családukban – édesapám is az -, a másik oldalról pedig több gépész volt a felmenők között. Érdekességként mondom, hogy a főiskolai évek alatt és után én is a családi, erdészeti vállalkozásban dolgoztam édesapám mellett.

A gépészet mikor lett a munkád is?

Nem sokkal a diploma megszerzését követően egy önkormányzati cégnél helyezkedtem el, itt csak részben foglalkoztam a szakmámmal. Így ismerkedtem meg évekként később Sándor Attilával, a TIVIZIG Polgári Szakasz mérnökségének akkori vezetőjével, aki javasolta, hogy gépészmérnökként adjam be jelentkezésem hozzájuk. Végül 2012 októberében sikerült bekerülnöm a vízügyhöz, miután a szakasz mérnökség korábbi gépészeti vezetője nyugdíjba vonult.

Fróna Antal szakasz mérnök

Mennyiben volt új az itteni munka?

A vízügy speciális gépészeti feladatai tartogattak jócskán kihívásokat. A Tisza menti stabil szivattyútelepek üzemeltetésének, karbantartásának, munkabeosztásának szervezése ismeretlen terep volt számomra, de nagyon sok segítséget kaptam feletteseimtől és a kollégáktól. Ráadásul 2013 márciusában II. fokú árvízvédelmi készültség volt a területünkön a Tisza mentén. Ekkor beosztott műszakiként 20 napig a védvonalon teljesítettem szolgálatot, miközben ezzel párhuzamosan a belvízvédelmi feladataimat is el kellett látni. Ebben az időszakban nagyon sokat tanultam a szakmánkról. Féléves helyismerettel a hátam mögött egy ilyen kiélezett helyzetben rögtön rendszerként láttam az egész szakasz mérnökséget. A belvíz miatt például szükség-

VÍZTÜKÖR

tározás is volt. A védelemvezető utasítására, a védelmi terv alapján megkezdtuk a belvíztározást. Így ismertem meg a területen a vízkormányzás útját, a nagy mennyiségű vizet hol tudjuk visszatartani, honnan hová lehet biztonságosan átvezetni. Erre az ismeretre volt szükség 10 évvel később idén tavasszal, így az akkori jegyzeteimet csak kivettem a fiókból. De ekkor találkoztam először a töltés mentén megjelenő árvízi jelenségekkel, az azok elleni védekezési módokkal.

Milyen változásokat hozott a munkádban az a 2013. tavaszi ár- és belvíz?

Látva és felismerve az összefüggéseket jobban beleástam magam a szakaszmérnökség egyéb szakterületeibe is. Nemcsak a gépészeti feladatok ellátására koncentráltam, hanem igyekeztem azzal is tisztában lenni, hogy a tevékenységünk miben befolyásolja a többiek munkáját. Vezetői javaslatra 2014-ben Bajára mentem tanulni, az Eötvös József Főiskolán két évvel később vízrendezési szakmérnöki diplomát szereztem. Ennek is köszönhetően 2016 áprilisától szakaszmérnök-helyettesi megbízást kaptam, így a korábbi érdeklődés a többi szakterület iránt immár a munkám részévé vált.

Milyen új feladatokat hozott az új beosztás?

Hetvenhárman dolgozunk a szakaszmérnökségen, tehát hirtelen jóval több ember munkájáért lettem felelős. A fenntartási munkák koordinálása volt újdonság és az igazgatósági projektekbe is jobban bevontak természetesen. Jól tudtunk együtt dolgozni az akkori szakaszmérnökkel, Kincses Dániellel. Miután ő a központba került, 2019 novemberétől megbízást kaptam a szakaszmérnökség vezetésére. Úgy gondolom, hogy jó közösség alakult ki itt a Tisza mentén. Minden évben tudunk egy kicsit előre haladni és ehhez mindenki hozzáteszi azt amit a

beosztása, a munkája megkövetel. Nagyon fontosnak tartom a kommunikációt a mindennapi munka során, úgy gondolom, hogy a hatékony feladatellátásnak ez az alapja. Úgyhogy magam is nagyon sok feljegyzést küldök a kollégáknak, de elvárom tőlük is, hogy ne csak a saját feladataikra koncentrálnak, hanem kommunikáljanak egymással, és ami a legfontosabb, az itt élőkkel. A munkánkkal mégiscsak őket szolgáljuk, tehát fontos, hogy jó kapcsolatok legyenek mind az önkormányzatokkal, mind a lakossággal. Arra törekszünk mindig, hogy a vízügyi érdekek se sérüljenek, de a helyi igények is teljesüljenek.

Ha a szakaszmérnökségről, mint területi egységről kérdeznék, mi az amit meg szoktál mindig említeni?

1846-ban itt kezdődtek el a Tisza szabályozási munkálatai Tiszadobnál. Az itt található hármás emlékművet (Vásárhelyi Pál, Széchenyi István és Andrássy Gyula emlékművei) büszkén mutatjuk meg a hozzánk érkezőknek, ahogy a Tiszalöknél található arborétumot is. Rakamaztól Tiszafüredig felelünk a Tisza bal partjáért és a Hortobágyi ártéri öblözetért, amely a második legnagyobb a Tisza ártéri öblözetek között.

Hogy fogadtad, mit jelent számodra ez az ágazati elismerés, amit augusztus 20-án alkalmából átvehettél?

VÍZTÜKÖR

Meglepett és természetesen jól esett. Úgy gondolom ez egy erős visszaigazolás arra, hogy jól végzem, jól végezzük a munkánkat itt Polgáron.

Nem beszéltünk még a magánéletemről. Szülővárosodban, Hajdúböszörményben éltek ma is a családdal.

Feleséggel három gyermekünk van, szabadidőmben igyekszem minél többet velük lenni. Egykor, 20 éven keresztül fogathajtással is foglalkoztam, ma már csak a pálya széléről nézem apukámat és a lányomat.

A hortobágyi pásztorok ételét, a slambucot pedig nagyon sok vízügyessel megismerttetted a Duna Napokon.

Szeretek főzni, otthon és a munkahelyhez kapcsolódó rendezvényeken is. Az egyszerűnek tűnő, mindössze szalonnából, krumpliból és tésztából álló slambuc főzése bizony sok munkával jár, de jó látni, amikor jóízűen fogyasztják a távoli kollégák ezt a számukra ismeretlen ételt.

Szegi Attila

Igazgatósági elismerés

Csiki Gyuláné

A három évtizeden át végzett lelkiismeretes, precíz munkavégzéséért Csiki Gyuláné létesítményüzemeltető részére nyugdíjba vonulása alkalmából az igazgatóság vezetése Tiszántúli Vízgazdálkodásáért elismerést adományozott. Munkatársunk 1994. október 14-től 2023. augusztus 23-ig dolgozott a központban és a nők kedvezményes nyugdíjazási lehetőségét vette igénybe. Icuka az elismerést a második emeleti nagyteremben 2023. május 12-én egy rögtönzött állománygyűlés keretében vehette át.

TANULUNK

Gyakorlati képzés Szolnokon

2023. július 31. és augusztus 3. között a Milléri Karcagi Gábor árvízvédelmi gyakorlópályán egy négy napos oktatás keretében igazgatóságunk négy munkatársa vett részt oktatóképzésen. Az oktatók feladata az igazgatóságok védelmi beosztásában szereplő fizikai és műszaki irányítói állományának az árvízvédelmi gyakorlati oktatása. A helyszín egyszerre 30-40 fő részvételét teszi lehetővé.

A program két modulból épül fel. Az első az árvízvédelmi töltések koronaszintjét meghaladó árvizek elleni védekezési módok, a második pedig az árvízi jelenségek elleni védekezés. Az egyes modulok két-két napot vesznek igénybe. Mindkét modul egy rövid elméleti képzéssel kezdődik, majd a gyakorlópályán folytatódik a védekezési módok kiépítésével. A gyakorlópálya medencéi vízzel feltölthetők, így lehetővé teszik az elkészült ideiglenes védművek tesztelését, vízzáróságuk ellenőrzését. Miután a védművek vízterhelést kapnak, a gyakorló csapatok körbejárják a területet és értékelik egymás munkáit. A következő nap a bontási munkákkal kezdődik, a védelmi anyagok visszakerülnek a raktárakba, majd a modul egy átfogó kiértékeléssel zárul, mely során az

oktatók és a tanulók megosztják tapasztalataikat egymással, kiemelik a gyakorlat során felmerült problémákat.

Mivel a résztvevők az ország különböző területeiről jöttek, különféle védekezési tapasztalatokkal rendelkeztek, sok új helyi specialitással, különleges védekezési móddal találkozhattunk (pl. műtárgyelzárás istállótrágyával). A vízügyi munkatársak mellett részt vett a gyakorlaton a HUNOR mentőcsoportnak a törökországi katasztrófa utáni mentési munkákban résztvevő egysége is. A gyakorlópálya és a hozzá kapcsolódó oktatás ötlete és megvalósítása európai viszonylatban is egyedülálló, melyért a házigazda KÖTIVIZIG-et tisztelet és köszönet illeti.

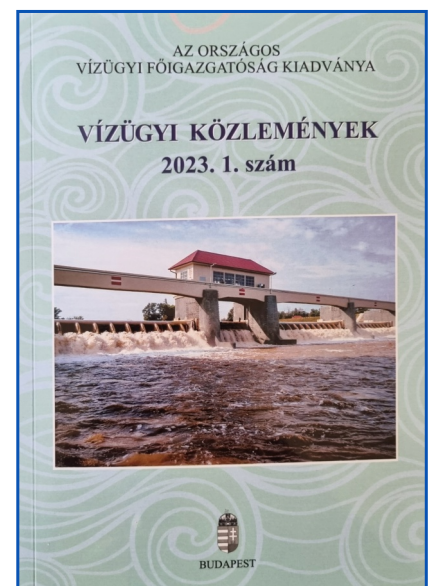
Zsuga Antal

Megjelent a Vízügyi Közlemények idei első száma

A Vízügyi Közlemények, az Országos Vízügyi Főigazgatóság kiadványa 300 példányban készült.

A teljes Vízügyi Közlemények sorozatot az érdeklődők online is olvashatják az alábbi elérhetőségen:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/vizugy_VizugyiKozlemenyek/

SZEMÉLYI HÍREK

Az elmúlt időszakban igazgatóságunkra érkezett és távozott munkavállalók:

Belépők:

Balla Sándor	gépészeti ügyintéző	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Bay Barnabás	munka- és tűzvédelmi ügyintéző	<i>Polgári Szakaszmerőnökség</i>
Bíró Zsolt	vízminőség védelmi referens	<i>Vízvédelmi és Vízyűjtőgazdálkodási Osztály</i>
Csehi Jenő	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Fazekas Tibor	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Jenei János	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Papp Judit	vízrendezési referens	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Sinkó Mária	vízhasznosítási referens	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Szalai Szandra Adrienn	számveteli ügyintéző	<i>Közgazdasági Osztály</i>
Szemerszki Richárd	erdészeti referens	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Szücs Éva	létesítményüzemeltető	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>

Kilépők:

Bodnár Lajos	vízminőség védelmi referens	<i>Vízvédelmi és Vízyűjtőgazdálkodási Osztály</i>
Csiki Gyuláné	létesítményüzemeltető	<i>Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály</i>
Esenczki Tamás	létesítményüzemeltető	<i>Polgári Szakaszmerőnökség</i>
Kollár József	csoportirányító	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Kovács Péter	gát-és csatornaőr	<i>Hajdúszoboszlói Szakaszmerőnökség</i>
Kunkli Péter	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Magyar Sándor	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Mezei Irma Mónika	létesítményüzemeltető	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Nagy Lajos	szivattyútelep-kezelő	<i>Hajdúszoboszlói Szakaszmerőnökség</i>
Pala Edit	számveteli ügyintéző	<i>Közgazdasági Osztály</i>
Pethőné Horváth Éva	létesítményüzemeltető	<i>Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési O.</i>
Pósáné Hazadi Márta Zsuzsanna	geodéziai és térinformatikai referens	<i>Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály</i>
Rózsa László	munka- és tűzvédelmi ügyintéző	<i>Polgári Szakaszmerőnökség</i>
Tuskán József Péter	gépészeti referens	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Uri Imre	létesítményüzemeltető	<i>Hajdúszoboszlói Szakaszmerőnökség</i>